

Web of Science Veri Tabanındaki Yavaş Şehir (Cittaslow) Yayınlarının Bibliyometrik Analizi

Bibliometric Analysis of Cittaslow Publications in the Web of Science (WoS) Database

Utku ONGUN¹ Yusuf ÇUHADAR²

Öz

Bu araştırmanın amacı, Web of Science'da Yavaş Şehir (Cittaslow) ile ilgili yapılan çalışmaların bibliyometrik analizini yapmaktır. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Web of Science'daki çalışmalar VOSviewer ve Bibliometriks paket programı kullanılarak analiz edilmiş ve görsel ağ haritaları oluşturulmuştur. Bu çalışma, 2002 ile 15 Temmuz 2024 tarihi arasında Web of Science'da yayınlanan toplam 122 İngilizce makaleyi kapsamaktadır. Sonuçlar, Yavaş Şehir konusunun araştırmacılar arasında giderek artan bir ilgi gördüğünü ve bu çalışmalarda kullanılan birincil anahtar kelimelerin yavaş şehir, yavaş yemek ve sürdürülebilirlik olduğunu göstermektedir. Önceden belirlenmiş kriterlere göre Yavaş Şehir çalışmaları alanında en çok atıfta bulunulan yayımlar sırasıyla Miele ve Murdoch (2002), van Bommel ve Spicer (2011), Garcia-Conesa ve ark. (2020), Avelino ve ark. (2020) ve Shepherd ve ark. (2013)'dür. Alana önemli katkılarda bulunan kurumlar arasında Turin Üniversitesi, Consiglio Nazionale Delle Ricerche Cnr, Gastronomik Bilimler Üniversitesi, Warmia Mazury Üniversitesi ve Bulgar Bilimler Akademisi yer almaktadır. En fazla araştırmaya katkıda bulunan ülkeler incelendiğinde, Yavaş Şehir kavramının doğduğu yer olan İtalya'nın, ikinci sıradaki ülkeden yaklaşık iki kat daha fazla yayın yaptığı dikkat çekmektedir. İtalya'yı Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri ve İspanya takip etmektedir. Araştırmacıların %87.7'si sadece bir yayın yaptığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak araştırmalar Lotka yasasına göre değerlendirildiğinde ilgili alan yazının yetersiz ve geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmanın, ulusal alanyazında yavaş turizmi araştırmalarını bibliyometrik analiz yöntemi ile kapsamlı bir biçimde inceleyen çalışmalardan biri olması dolayısıyla alana katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik Analiz, Bibliometrix, Cittaslow, Yavaş Şehir, VOSviewer, Web of Science

JEL Kodları: Z00

Abstract

The objective of this research is to conduct a bibliometric analysis of studies on Slow City (Cittaslow) in Web of Science. This study employed a quantitative research methodology. Studies in Web of Science were analyzed utilizing VOSviewer and Bibliometriks packages, and visual network maps were generated. This study encompasses a total of 122 English articles published in Web of Science between 2002 and July 15, 2024. The findings indicate that the topic of Slow City is garnering increasing interest among researchers, and the primary keywords utilized in these studies are slow city, slow food, and sustainability. According to predetermined criteria, the most frequently cited publications in the field of Slow City studies are Miele and Murdoch (2002), van Bommel and Spicer (2011), Garcia-Conesa et al. (2020), Avelino et al. (2020), and Shepherd et al. (2013). Institutions that have made significant contributions to the field include the University of Turin, Consiglio Nazionale Delle Ricerche Cnr, University of Gastronomic Sciences, University of Warmia Mazury, and Bulgarian Academy of Sciences. Upon examination of the countries that have contributed the most research, it is noteworthy that Italy, the birthplace of the Slow City concept, has published approximately twice as many publications as the second-ranked country. Italy is followed by the United Kingdom, the United States, and Spain. It was determined that 87.7% of the researchers had published only one publication. Consequently, when studies were evaluated according to Lotka's law, it was concluded that the relevant literature was insufficient and required further development. This study is anticipated to contribute to the field as it is one of the first studies to comprehensively examine slow tourism research in the national literature utilizing the bibliometric analysis method.

Keywords: Bibliometric Analysis, Bibliometrix, Cittaslow, Slow City, VOSviewer, Web of Science

Jel Codes: Z00

¹ Utku ONGUN. (Doç. Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, Türkiye.
utkuongun@mehmetakif.edu.tr)

ORCID: 0000-0002-0722-6382

² Yusuf ÇUHADAR. (Dr. Öğr. Üyesi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Bilecik, Türkiye.
yusuf.cuhadar@bilecik.edu.tr)

ORCID: 0000-0002-1765-9675

Geliş / Submitted: 24/08/2024

Düzeltilme / Revised: 20/09/2024

Kabul / Accepted: 4/10/2024

Yayın / Published: 15/012/2024

Atıf / Citation: Ongun, U. ve Çuhadar, Y., (2024). Web of Science Veri Tabanındaki Yavaş Şehir (Cittaslow) Yayınlarının Bibliyometrik Analizi, Journal of Tourism Intelligence and Smartness, 7(2), 105-123

<http://doi.org/10.58636/jtis.1538218>

Giriş

Yavaş şehir (Cittaslow), çağımızın büyük zorlukları arasında hızlı kentleşme ve aşırı nüfus sonuçlarına karşı başlatılan uluslararası bir harekettir (Şengün ve Kara, 2021). Yavaş şehir hareketi, sürdürülebilir bir çözüm olarak düşünülen, kentsel geri dönüşüm sürecini sadece teorik düzeyde değil aynı zamanda da ekonomik, sosyal ve çevresel faktörleri de dikkate alarak pratik bir perspektiften ele alan bir yaklaşımdır (Sarıcaoğlu vd., 2013).

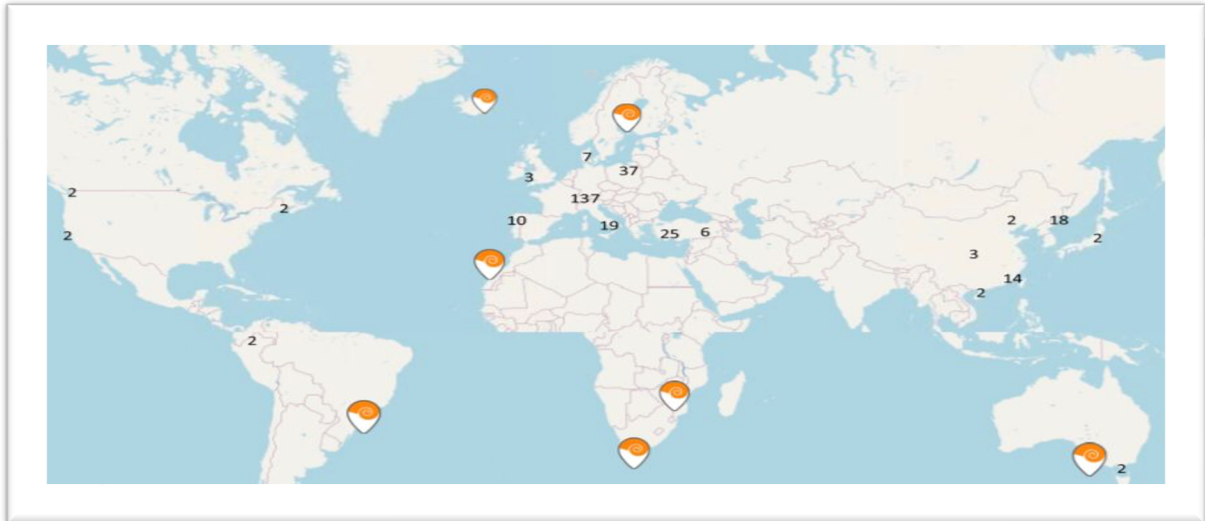
Küreselleşmenin bir sonucu olarak modern şehirlerde yaşayanlar çeşitli nedenlerden dolayı (örneğin, stres, gürültü, trafik sıkışıklığı, kirlilik gibi) buldukları ortamları terk etme ihtiyacı duyarlar (Ongun vd., 2017). Günümüzün küreselleşen dünyası bize hızlı yaşam tarzları ve gereksiz tüketim alışkanlıkları sunmakta (Özmen ve Can, 2018), insanlarda depresyon, kalp ve kanser gibi pek çok hastalığa sebebiyet vermekte (Acar, 2018) ve hızlı nüfus artışıyla birlikte şehirler sürdürülemez bir hal almaktadır. İnsanlar daha sakin ve huzurlu bir yaşam tarzı aramaktadır (Cittaslow Türkiye, 2024). Kısacası insanlar genellikle sağlıklarını ve refahlarını korumak için sessiz alanlarda yaşamayı tercih etmektedirler (Shepherd vd., 2013). İşte bu noktada yavaş şehir hareketi, insanların istedikleri sakin ve huzurlu yaşam tarzlarını olanak sağlayan ve yaşam kalitesini çevresel açıdan sürdürülebilir olmasını savunan akım olarak doğmuştur (Burkut, 2023; Süer, 2023).

Küreselleşme ile teknolojik gelişmeler, insanlar arasındaki iletişimi kolaylaştırmış olsa bile tek tip bir insan modeli oluşturmaya başlamıştır. Yavaş şehir hareketi, küreselleşmenin ortaya çıkardığı günümüz şehirlerini tek tip olma tehdidinde bir tepki olarak (Güleç ve Şahinalp, 2022), yerel kimliğini ve özelliklerini koruyarak dünya sahnesinde yer almak isteyen kasabaların ve şehirlerin katıldığı bir birlik olarak kurulmuştur (Baldemir vd., 2013).

Yavaş yemek (slow food) hareketinin kurucusu Carlo Petrini 1997 yılında bu anlayışın bir ağ üzerinden kasabalar için de uygulanabileceği fikrini ortaya atmıştır (Miele, 2008; Akkoç, 2023). Böylece, Carlo Petrini ve diğer şehirdeki belediye başkanları bir araya gelerek (Orvieto, Greve in Chianti, Bra, Positano) yavaş şehir hareketi ortaya çıkmıştır (Sırım, 2012). Sonrasında yavaş şehir felsefesi, kentlerin tasarımında ve planlanmasında uluslararası boyutta bir ağ haline gelmiştir (Miele, 2008).

Yavaş yemek yerel olarak yetiştirilen ve üretilen gıdaların tüketimini teşvik eden küresel bir harekettir (Uçuk, 2023). Ana hedefi eko-gastronomi kavramlarını günlük yaşam pratiğinde uygulayarak yavaş yemek felsefesini yerel topluluklar ve şehir yönetimi birlikteliğiyle genişletmektir (Burkut, 2023). Yavaş şehir hareketi, yavaş yemek hareketi ile benzer ilkelere dayanmakta ve yerel gelişimlerinden dolayı ikisini de beraber değerlendirmek gerekmektedir (Nilsson vd., 2011).

İtalyanca "Citta" ve İngilizce "Slow" kelimelerinin bir araya gelmesiyle oluşan Cittaslow kelimesi (Süer, 2023) Türkçeye "sakin şehir" ya da "yavaş şehir" şeklinde çevrilmiştir (Pajo ve Uğurlu, 2015). Dünyada 2024 (Ağustos 15) itibarıyla 33 ülke ve 301 şehir "yavaş şehir" unvanı almıştır (Şekil 1).

Şekil 1: Dünyadaki Yavaş Şehirlerin Konumları (Cittaslow, 2024)

Türkçede yavaş kelimesinin kullanılması daha yaygın olduğu için bu çalışmada Yavaş Şehir kelimesi tercih edilmiştir. Öncelikle bu çalışmada, literatürdeki "sakin şehir" ve "yavaş şehir" konusunda yapılan yayınlar incelenmiştir. Yavaş şehir konusunda bibliyometrik araştırmalara, (Paslı, 2021; Zengin ve Cengiz, 2021) ve ayrıca Web of Science ve Scopus veri tabanlarından elde edilen veriler ile bir araştırmaya (Burkut, 2023) rastlanılmıştır. Burkut'un (2023) çalışması hem Web of Science hem de

Scopus veri tabanından Cistaslow konusundaki 184 yayın ile yapılmıştır. Hem doküman türü hem de yazım dili açısından bir kısıtlama yapılmamıştır. Veriler VOSviewer ve R dili Bibliometrix (Aria ve Cuccurullo, 2017) paket program yazılımları vasıtasıyla analiz edilmiştir ve yorumlanmıştır. Ancak bu çalışmada ise, sadece Web of Science veri tabanındaki verilerden elde edilmiştir. Dokümanlar belli kısıtlamalar (makale, dil ve açık erişim) neticesinde elde edilmiştir. Ayrıca anahtar kelime olarak da "cistaslow" ve "slow city" veya "slow food" veya "quiet city" kelimeler tüm alanlarda taratılmıştır. Sonuçta toplam 122 doküman VOSviewer ve bibliometrix programları vasıtasıyla analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

Kavramsal Çerçeve

Bibliyometrik Analiz

VOSviewer ve R dili Bibliometrix paket program yazılımların var olması ve Scopus, Web of Science gibi bilimsel veri tabanlarının ilerlemesi, bulunabilirlikleri ve erişilebilirliklerinin olması nedeniyle son yıllarda bibliyometrik analiz büyük bir popülerlik kazanmış (Donthu vd., 2021) ve çok çeşitli disiplinlerdeki çalışmalarda kendine bir yer bulmuştur. Özellikle son yıllarda turizm alanında da ilgi odağı haline gelmiş olan bibliyometrik çalışmalar artış göstermiştir (Çuhadar ve Morçin, 2020).

Bibliyometrik bir araştırma, akademik literatürdeki üretkenliği, büyümeyi ve bir disiplinin yapısını ortaya koyan akabinde bunları değerlendiren ve bu etkileri tüm disiplinlere uygulayabilen nicel bir yöntemdir (Andres, 2009; Yang ve Xiu, 2023; Ongun, 2023). Belli bir bilim alanındaki araştırmaların incelenmesi ve belli aralıklarla tekrar etmesi önemlidir. Çünkü araştırmalar geleceğe yönelik fikir sahibi olmaya imkan tanımaktadır. İşte bu noktada bibliyometrik araştırmalar mevcut durumu ve var olan boşlukları tespit etmekte ve sonraki çalışmalara yön gösterilebilmektedir. Ayrıca araştırmacılara fikir vermekte, bilimsel birikimin artmasına ve çeşitlenmesine olanak sunmaktadır (Al, 2008; Al ve Soydal, 2012; Baytok vd., 2019).

Bibliyometrik analiz, çoğunlukla bilimsel yayınlara niceliksel analiz uygulayan ve bilimin dinamiklerini keşfetmek için güçlü bir araç sunan metodolojik bir yaklaşımdır. Bibliyometrik analiz, bir çalışma alanına veya bir dergiye yönelik genel bir bakış açısı ortaya çıkarmak için kullanılacak yöntemlerden biridir (Kızılcıoğlu ve Güzeller, 2021). Bibliyometrik analiz, bilimsel literatürdeki kalıpları, eğilimleri ve ağları analiz ederek, belirli bir çalışma alanındaki en etkili konulara, dergilere, yazarlara ve bölgelere ilişkin veriler sağlar (Ahmed vd., 2023). Bibliyometrik analiz, belirli bir araştırma alanındaki bilginin haritalanmasını ve genişletilmesini sağlamanın yanı sıra yayınlar, yazarlar ve kurumlar arasındaki bağlantıları da gösterir (Matorevhu, 2024). Bibliyometrik araştırmada, yayın türleri, yayın yeri ve yayın dilleri, yazar(lar), araştırmanın konusu ve/veya araştırmanın alanı, yayına yapılan atıf sayısı, atıf yapılan dergi ya da yazar, referans kaynaklar, sayfa sayısı ve anahtar kelimeler gibi pek çok göstereyi bize sunmaktadır (Al ve Tonta, 2004; Çuhadar, 2024b). Bilim insanları, makale ve dergi performansında ortaya çıkan eğilimleri, iş birliği modellerini, araştırma bileşenlerini ortaya çıkarmak ve mevcut literatürde belirli bir alanın entelektüel yapısını keşfetmek için bibliyometrik analizi kullanırlar. Bibliyometrik analizdeki veriler genellikle büyük ve nesnel niteliktedir, ancak yorumları genellikle öznel değerlendirmelere dayanır (Donthu vd., 2021).

Bibliyometrik analizde verinin, görsel haritalama ve ağ analizinin gerçekleştirilmesi için VOSviewer ve R dili Bibliometrix paket programları kullanılabilir (Yılmaz ve Şahin Yılmaz, 2023). VOSviewer ve R dili Bibliometrix paket programları ücretsizdir. VOSviewer literatür taraması yoluyla elde edilen verileri görselleştirerek veri madenciliği oluşturan bir yazılımdır (Burkut, 2023). Bibliyometrik analizlerde Web of Science, Scopus, Dimensions, Google Akademik, Lens ve PubMed gibi pek çok veri tabanlarından erişim sağlamak mümkündür (Moral Munoz vd., 2020; Ongun, 2023). VOSviewer ve R dili Bibliometrix paket programları sayesinde yazarların, araştırma enstitü ve/veya kuruluşlarının, üniversitelerin ve ülkelerin bilimsel çalışmalarını detaylı bir şekilde incelemek mümkündür (Merigo ve Yang, 2017). Ayrıca program sayesinde terimler, yayınlar, kurum/kuruluşlar, anahtar kelimeler, dergiler ve yazarlarla ilgili ağlar oluşturmak da mümkündür (Perianes-Rodriguez vd., 2016).

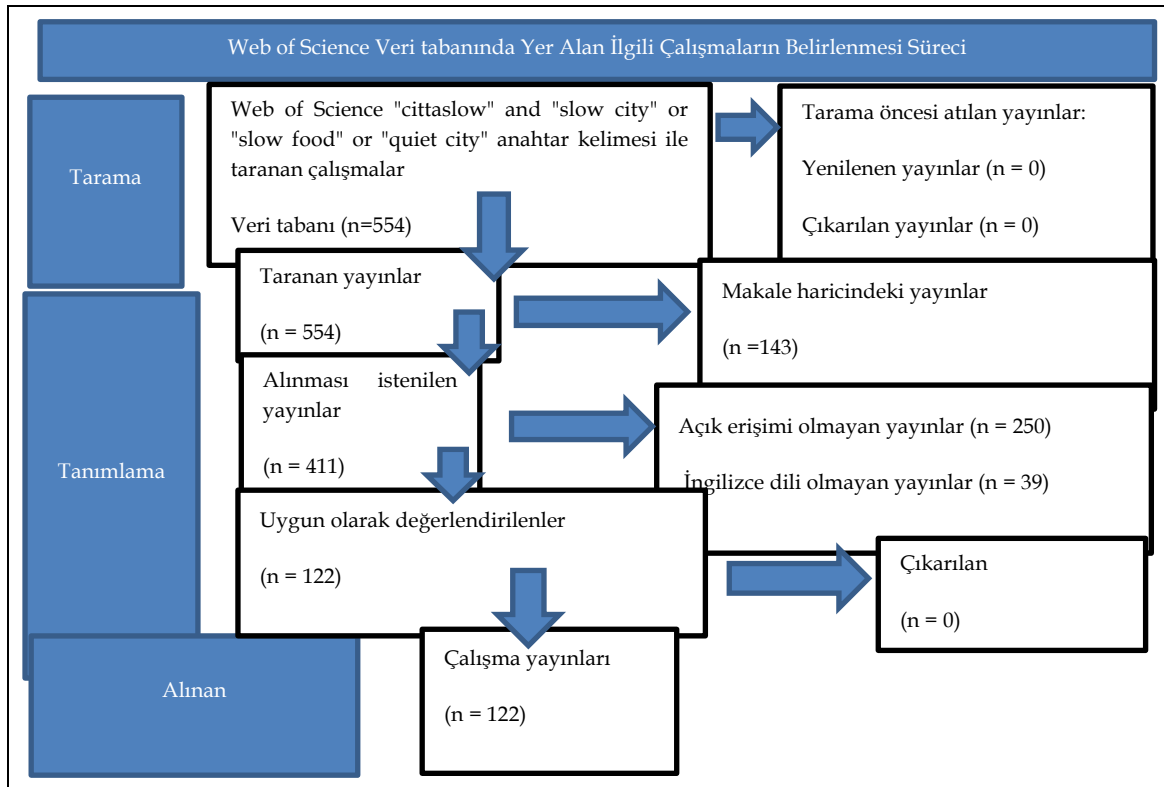
VOSviewer ve R dili Bibliometrix paket programlarında; atıf ağı analizi (doküman, kaynak, yazar, kurum, ülke), bibliyografik eşleştirme (doküman, kaynak, yazar kurum, ülke), ortak atıf analizi (atıf yapılan referanslar, kaynaklar, yazarlar), ortak kavram birlikteliği (anahtar sözcükler, özet) analizi ve ortak yazarlık (yazarlar, kurumlar, ülkeler) analizi olmak üzere beş farklı alternatif uygulama bulunmaktadır (Zupic ve Čater, 2015). Araştırmacı bu programlarda yer alan analiz türleri ile analiz birimlerinden faydalanarak, tercihlerine göre ağ haritaları oluşturmakta ve yorumlama yapmaktadır (Ongun, 2023).

Yöntem

Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu makale tarama modelinde tasarlanmıştır. Bir konu hakkında derinlemesine bilgi edinmek amacıyla ayrıntılı bir biçimde araştırma yapmak olarak tanımlanan tarama modeli nicel araştırmalarda sıklıkla kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Veriler Web of Science veri tabanından "cittaslow" and "slow city" or "slow food" or "quiet city" anahtar kelimeleri ile taranarak yavaş şehir araştırmaları elde edilmiştir. Bu araştırmada bu veri tabanının kullanılmasının nedeni şunlardır; Web of Science veri tabanının önemli bir veri tabanı olması (Aghaei Chadegani vd., 2013), farklı disiplinlere ait dokümanlara erişilmesi konusunda araştırmacılara olanak tanıyan bir platform olması, veri tabanları arasında ilk sıralarda yer alması ve Web of Science bibliyometrik yöntemlerle yapılan araştırmalar için güvenilir bir veri tabanı olmasıdır (Çuhadar vd., 2022; Ongun, 2023; Çuhadar, 2024a). Bu nedenlerden dolayı araştırmada Web of Science veri tabanı seçildi.

Araştırmada aşağıdaki sorulara cevaplar aranmaktadır. Yavaş Şehir araştırmalarının yıllara göre dağılımlarının nasıl olduğu sorusuna cevap aranmaktadır. Yavaş Şehir araştırmalarının atıf sayısına göre dağılımlarının nasıl olduğu sorusuna cevap aranmaktadır. Yavaş Şehir araştırmalarında en fazla atıf sayısına sahip yayınların ve yazarların kimler olduğu sorularına cevap aranmaktadır. Yavaş Şehir araştırmalarının çalışma alanların neler olduğu sorusuna cevap aranmaktadır. Yavaş Şehir araştırmalarının yayımlandığı dergilerin, kurumların/kuruluşların ve ülkelerin hangileri olduğu sorularına cevap aranmaktadır. Yavaş Şehir araştırmalarında üçlü alan birlikteliği, yazar birlikteliği, en çok kullanılan anahtar kelimeler ve birliktelikleri, yazarların bilimsel üretkenlik dağılımları ve yayıncıların kullandıkları kelimelerin tematik harita dağılımlarının nasıl olduğu sorularına cevap aranmaktadır.

Çalışmanın akış diyagramı Page ve arkadaşları (2021) ve Singhania ve arkadaşları (2022) çalışmalarından yararlanarak oluşturulmuştur (Diyagram 1).

Diyagram 1: Çalışmanın Akış Diyagramı

Web of Science veri tabanında "cittaslow" ve "slow city" veya "slow food" veya "quiet city" anahtar kelimesi ile "tüm alanlar" işaretlenerek 15 Temmuz 2024 tarihinde tarama yapılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce, sistem genelinde bazı filtreler uygulanmıştır. Öncelikle, araştırmaya yalnızca makaleler dâhil edildi. Buna ek olarak dil engelini ortadan kaldırmak için İngilizce dilindeki ve erişime kolaylık açısından açık erişimli makaleler tercih edilmiştir. İlk yapılan tarama sonucunda 554 dokümana ulaşılmıştır. Makale haricindeki 143 doküman analiz kapsamından çıkarılmıştır. Filtreleme sonucunda 411 adet yayına ulaşılmıştır. Bunlar için öncelikle açık erişim ve dil filtrelemesi yapılmıştır. Açık erişimi olmayan 250 doküman ve İngilizce dilinde yazılmayan 39 doküman değerlendirme kapsamına alınmamıştır. Bütün filtrelemeler sonunda 2002 ile 15 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla 122 adet İngilizce doküman Web of Science (Web of Science, 15.07.2024) veri tabanından indirilmiştir. 122

makalenin doküman ve erişilebilir olup olmadığını anlamak adına, yazarlar tarafından tek tek kontrol edildi. Veriler Excel, Wordart, VOSviewer 1.6.19 ve R dili Bibliometrix paket programları kullanılarak analiz edilmiş ve görsel ağ haritaları oluşturulmuştur. Analizler için yayın ve atıf sayısı, anahtar kelimeler, kaynaklar, en verimli yazarlar ve kuruluşlar ile ülke ağları gibi parametreler dikkate alınmıştır. Dokümanlar ayrıntılı olarak incelenerek, yavaş şehir ile ilgili eğilim ile boşluklar tespit edilmiştir. Bu araştırmanın gelecek çalışmalar için yol gösterici olunması yazarların beklentileri arasındadır.

Bulgular

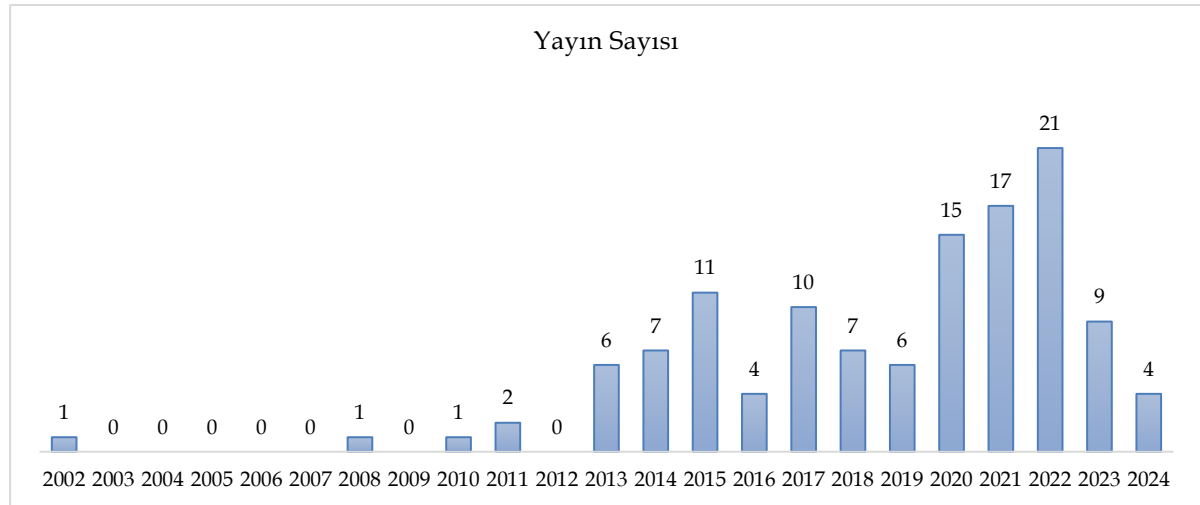
Yavaş Şehir konusunda yayınlanan makalelerle ilgili Web of Science veri tabanı üzerinden elde edilen verilere yönelik bulguların genel özellikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Bulguların Genel Özellikleri

Yayın Dönemi	2002-2024
Toplam Makale Sayısı	122
Toplam Atıf Sayısı	2056
Toplam Yazar Sayısı	390
Toplam Dergi Sayısı	90
Toplam Kurum/Kuruluş Sayısı	220
Toplam Ülke Sayısı	52
Toplam Anahtar Kelime Sayısı	556

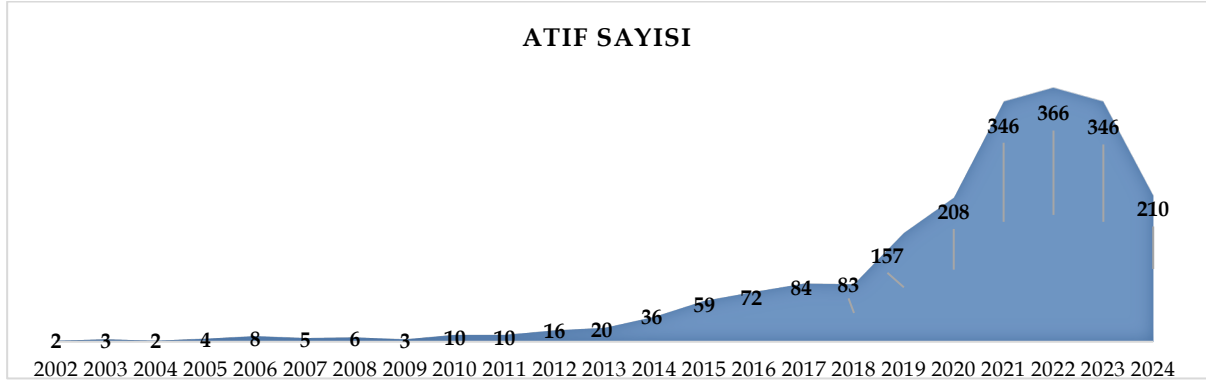
Web of Science veri tabanında yavaş şehir konusunda yayınlanan makaleler incelendiğinde 2002 ile 15 Temmuz 2024 tarihinde 122 makaleye erişilmiştir. Bu makaleler 390 yazar tarafından yazılmıştır. Makalelerin 90 farklı dergide yayınlandığı ve toplam 2056 atıf aldığı belirlenmiştir. Ayrıca bu yayınlar 52 ülke ve 220 kurum/kuruluş tarafından üretilmiştir (Tablo 1). Yavaş Şehir konusundaki çalışmalarda yazar başına düşen yayın sayısı yaklaşık olarak 0,31, makale başına düşen yazar sayısı ise yaklaşık olarak 3,20 olarak belirlenmiştir.

Web of Science veri tabanında yer alan, 2002 ile 15 Temmuz 2024 yılları arasındaki, Yavaş Şehir konusundaki makalelerin yıllara göre dağılımları (Tablo 2) ve makalelerin aldıkları atıf sayıları (Tablo 3) verilmiştir.

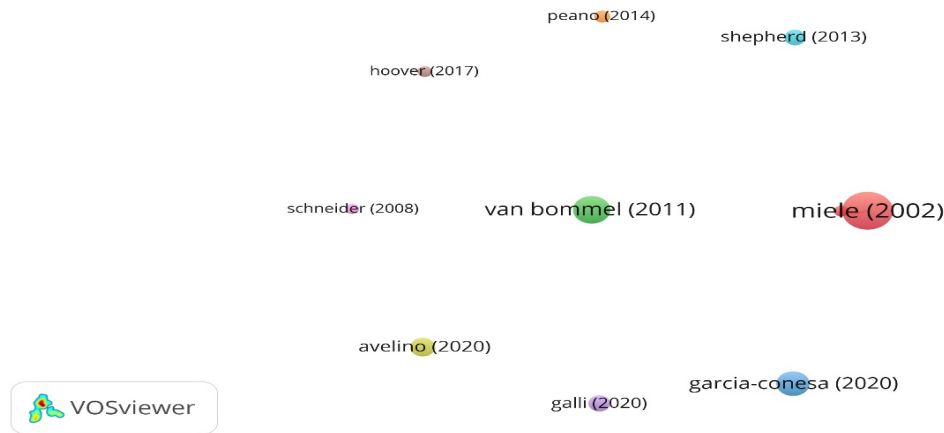
Şeki 2: Makalelerin Yayın Sayısı (2002-2024)

Şekil 2 incelendiğinde, yavaş şehir konulu ilk çalışmanın 2002 yılında yayınlandığı tespit edilmiştir. Ancak kaleme alınan bu ilk çalışmadan 2008 hatta 2013 yılına kadar uzun bir süre çok az çalışmanın yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. 2013 yılına kadar (2003-2004-2005-2006-2007-2009-2012 yılları) hiçbir çalışmaya rastlanılmamıştır. Ancak 2013 yılından itibaren yavaş şehir konulu yayınlarda bazı dönemlerde artışın bazı dönemlerde ise azalışın olduğu görülmektedir. Özellikle 2022 yılında en fazla yayın olan 21 yayın yapılmıştır.

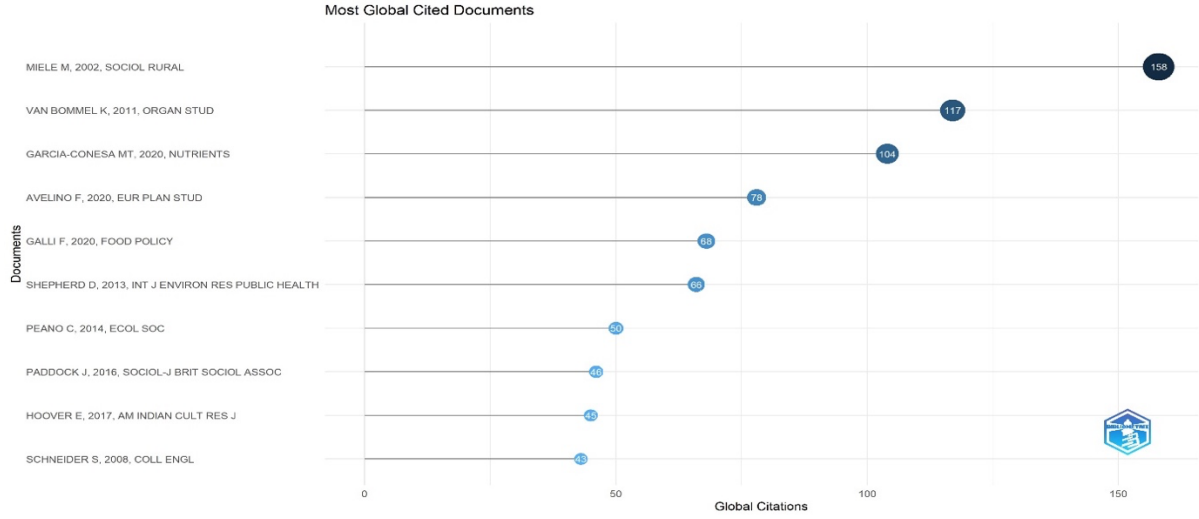
Şekil 3: Makalelerin Atıf Sayısı (2002-2024)

Şekil 3'te 122 makalenin atıf sayıları incelendiğinde ilk yayının yapıldığı yıl olan 2002'den itibaren atıf sayısında bir artış olduğu görülmektedir. 2022 yılında 366 atıf sayısı ile en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Toplam 122 yayın ve 2056 atıf sayısı tespit edilmiştir. Bu veriler sonucunda, 34 yıl boyunca ortalama yıllık yaklaşık olarak 5,30 yayın ve 89,39 atıf sayısı yapıldığı görülmektedir.

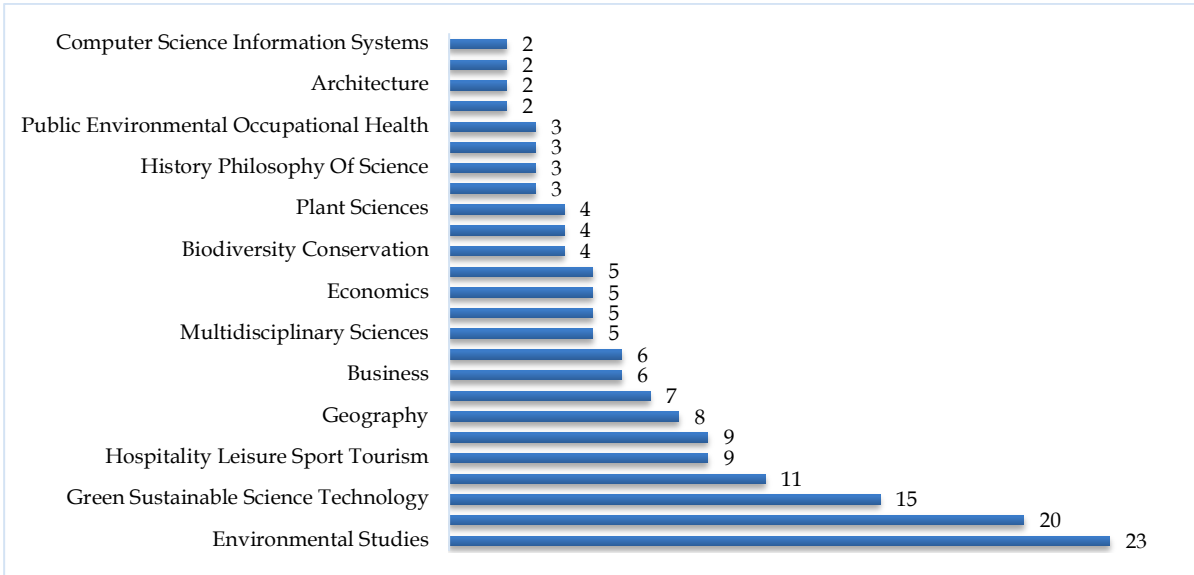
Şekil 4. Web of Science Veri Tabanında En Çok Atıf Alan Kaynaklar

Web of Science veri tabanından elde edilen veriler VOSviewer programına aktarılarak araştırmalarda en çok atıf alan kaynakların görsel ağ haritaları oluşturulmuştur. 122 kaynak içerisinde en az 43 atıf alan ilk 10 kaynak ve yazarları görselleştirilmiştir. 10 kaynaktan, 9 küme, 1 bağlantı gücü tespit edildi (Şekil 4). Kırmızı renkte olan birinci kümede Miele'nin (2002) yılındaki çalışması 158 atıf almıştır ve en çok atıf alan yazar olarak birinci sırada yer almaktadır. Yine aynı kırmızı renkte olan birinci kümede yer alan Paddock'un (2016) çalışma 45 atıf almış ve dokuzuncu sıradadır. Yeşil olan ikinci kümede van Bommel'in (2011) çalışması 117 atıf ile en fazla atıf alarak ikinci sırada yer almaktadır. Mavi olan üçüncü kümede ise, Garcia-Conesa'nın (2020) çalışması 104 atıf alarak üçüncü sıradadır. Sarı olan dördüncü kümede Avelino'nun (2020) çalışması 78 atıf ile dördüncü sıradadır. Pudra rengi olan beşinci kümede Shepherd'in (2013) yılındaki çalışması 68 atıf ile beşinci sıradadır. Daha sonra bunları sırasıyla açık mavi olan altıncı kümede Galli'nin (2020) çalışması 66 atıf, açık kahverengi olan yedinci kümede Hoover'ın (2017) çalışması 45 atıf ile altıncı ve yedinci sırada yer almışlardır. Kahverengi olan sekizinci kümede Peona'nın (2014) çalışması 50 atıf ile sekizinci sırada ve pembe olan dokuzuncu kümede Schneider'in (2008) çalışması ise 43 atıf ile onuncu sırada yer almıştır (Şekil 4).

Şekil 5: En fazla Atıf Alan Yazarların Makaleleri ve Yayınlandığı Dergiler

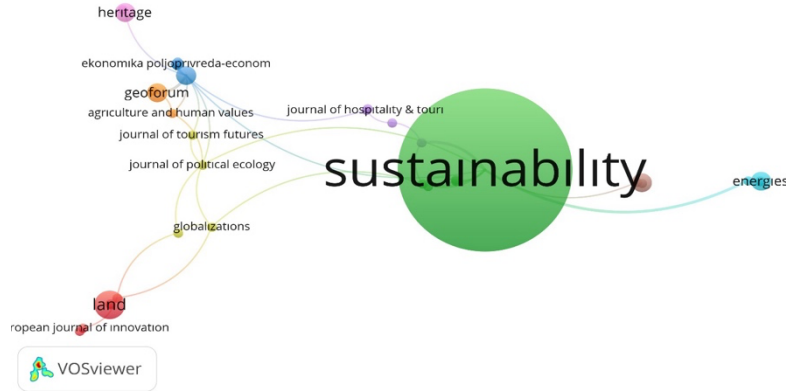
Şekil 5’de en fazla atıf alan yazarların makaleleri ve yayınlandığı 10 dergi yer almaktadır. Şekil 2 incelendiğinde, en fazla atıf alan ilk 2 makale Miele ve Murdoch’ın (2002) ve van Bommel ve Spicer’in (2011) makaleleridir. Şekil 5’de en fazla atıf alan 10 çalışma, yavaş turizm literatüründeki temel eserleri ve bu alanın çeşitli boyutlarını gözler önüne sermektedir. Bu çalışmalar, yavaş turizmi konusunda teorik ve ampirik yaklaşımlarla, farklı coğrafyalar ve sosyokültürel bağlamlarda yapılan analizler içermektedir. Şekildeki en fazla atıf alan çalışma, Miele, M., ve Murdoch, J. (2002) “The practical aesthetics of traditional cuisines: Slow food in Tuscany” adlı makalesidir. Sociologia Ruralis dergisinde yayımlanan bu eser, 158 atıf almıştır ve bu çalışma eğlence estetiği ve gastronomik estetiğini inceleyen bir çalışmadır. İkinci sırada van Bommel, K., ve Spicer, A. (2011) “Hail the Snail: Hegemonic Struggles in the Slow Food Movement” başlıklı makalesi yer almakta ve Organization Studies dergisinde yayımlanmış bu çalışma, 117 atıf almıştır. Yeni kurumsal alanların nasıl kurulduğunu ve genişlediğini araştıran bu makale bu alandaki önemli bir boşluğu doldurmaktadır. İlk iki sıradan sonra en fazla atıf alan yazarlar ve yayınları sırasıyla; Garcia-Conesa ve arkadaşları (2020) 104 atıf, Avelino ve arkadaşları (2020) 78 atıf, Shepherd ve arkadaşları (2013) 68 atıf, Galli ve arkadaşları (2020) 66 atıf, Peano ve arkadaşları (2014) 50 atıf, Paddock (2016) 45 atıf, Hoover (2017) 45 atıf ve Scneider (2008) 43 atıf ile gelmektedir. Bu çalışmaların yüksek atıf sayıları, yavaş turizminin akademik literatürdeki önemini ve bu alandaki araştırmaların giderek artan bir ilgiyle karşılandığını göstermektedir.

Şekil 6: Makalelerin Araştırma Alanları

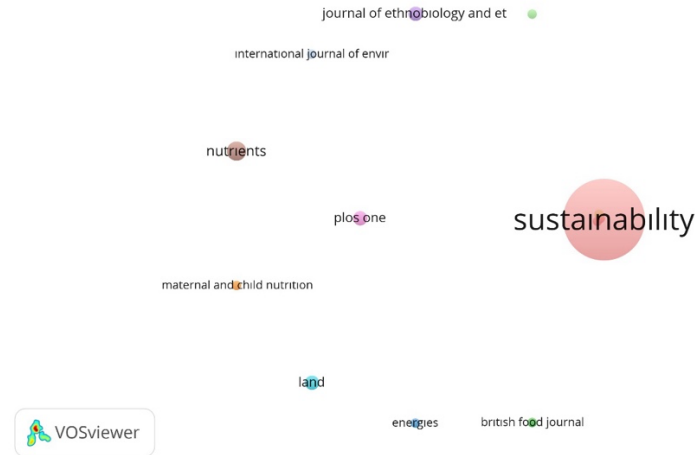
Yukarıdaki Şekil 6’ya göre, yayınların araştırma alanları görülmektedir. Makalelerin %80’inden fazlası çevre bilimleri ve çalışmalarına dayanmaktadır. Web of Science’deki 122 Yavaş Şehir araştırmaları içerisinde en çok yayın alanları şunlardır: Çevre Çalışmaları (23 yayın), Çevre Bilimleri (20 yayın), Yeşil Sürdürülebilir Bilim Teknoloji (15 yayın), Beslenme Diyetetik (11 yayın), Konaklama ve Eğlence Spor Turizmi (9 yayın), Sosyoloji (9 yayın), Coğrafya (8 yayın), Yönetim (7 yayın), İşletme (6 yayın), Gıda Bilimi Teknolojisi (6 yayın), Tarım Ekonomisi Politikası (5 yayın), İktisat (5 yayın), Multidisipliner Bilimler (5 yayın), Sosyal Bilimler Disiplinlerarası (5 yayın), Biyoçeşitliliğin Korunması (4 yayın), Beşeri Bilimler Multidisipliner (4 yayın), Bitki Bilimleri (4 yayın), Tarım Multidisipliner (3 yayın), Tarih Bilim

Felsefesi (3 yayın), Farmakoloji Eczacılık (3 yayın), Kamu Çevre İş Sağlığı (3 yayın), Antropoloj (2 yayın), Mimarlık (2 yayın), Kimya Analitik (2 yayın) ve Bilgisayar Bilimleri Bilgi Sistemleri (2 yayın).

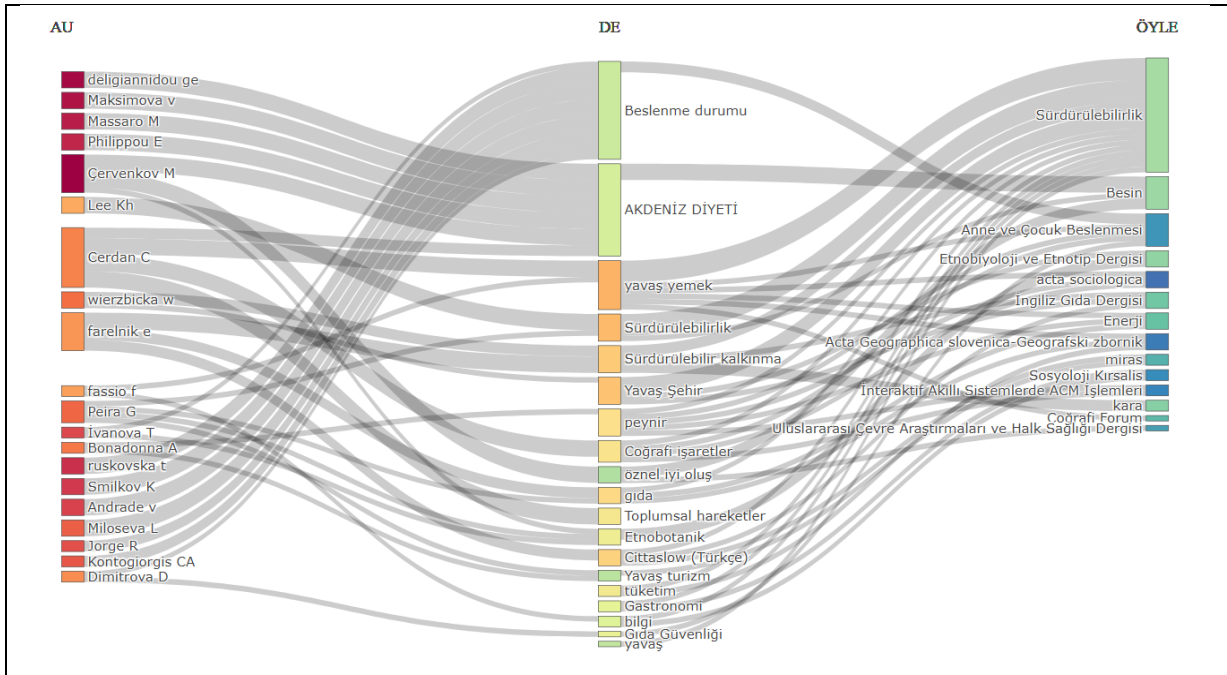
Şekil 7: Makalelerin Kaynak Birlikteliğinin Görsel Ağ Haritası (1-90)

Web of Science veri tabanından elde edilen veriler VOSviewer programına aktararak araştırmalarda en çok kaynak birlikteliği yapan dergilerin görsel ağ haritaları oluşturulmuştur. 90 kaynak görselleştirilmiştir. 90 kaynaktan, 27 küme, 373 bağlantı gücü ve 1306 toplam bağlantı uzunluğu tespit edildi. En fazla yayının Sustainability dergisinde yapıldığı düğüm sayısının büyüklüğünden anlaşılmaktadır (Şekil 7).

Şekil 8: Makalelerin Kaynak Birlikteliğinin Görsel Ağ Haritası (1-12)

Daha sonra 90 anahtar kelime için en az 2 doküman ve en az 2 atıf kısıtlanması yapılmıştır. Bu kısıtlama neticesinde 14 kaynak birlikteliği çıkmıştır ancak 12 kaynak birlikteliği görselleştirilebilmiştir. 12 kaynak, 5 küme 23 bağlantı gücü ve 328 toplam bağlantı uzunluğu elde edilmiştir. Kırmızı renkteki birinci kümede; Agriculture and Human Values, Geoforum ve Heritage kaynakları vardır. Yeşil renkteki ikinci kümede ise, Energies, Iconarp International Journal of Architecture and Planning Land yer almaktadır. Mavi renkteki üçüncü kümede, Journal of Ethnobiology and Etnomedicine ve Sociologia Ruralis vardır. Sarı renkteki dördüncü kümede, British Food Journal ve Sustainability vardır. Mor renkteki beşinci kümede ise International Journal of Environmental Research and Public Health ve Nutrients yer almaktadır (Şekil 8).

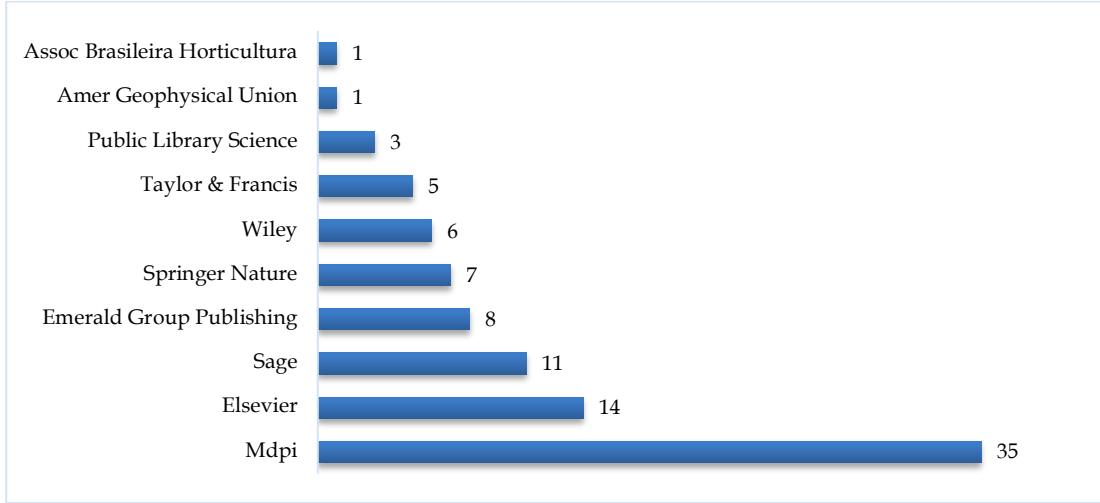
Şekil 9: Yazar, Anahtar Kelime ve Dergilerden Oluşturulan Üçlü Alan Grafiği

Şekil 9'da sunulan görselleştirmede yazar, anahtar kelime ve dergilerden oluşturulan üçlü alan grafiği verilmiştir. Bu şekilde sürdürülebilirlik (sustainability) dergisini en üretken dergi olarak göstermektedir ve en güçlü ilişki yavaş yemek (slow food), sürdürülebilirlik (sustainability), yavaş şehir (cittaslow), sürdürülebilir kalkınma (sustainable development) anahtar kelimeleriyle oluşmaktadır.

Tablo 2: Kaynak Birlikteliğinde Yayın, Atıf Sayısı ve Toplam Bağlantı Uzunluğu

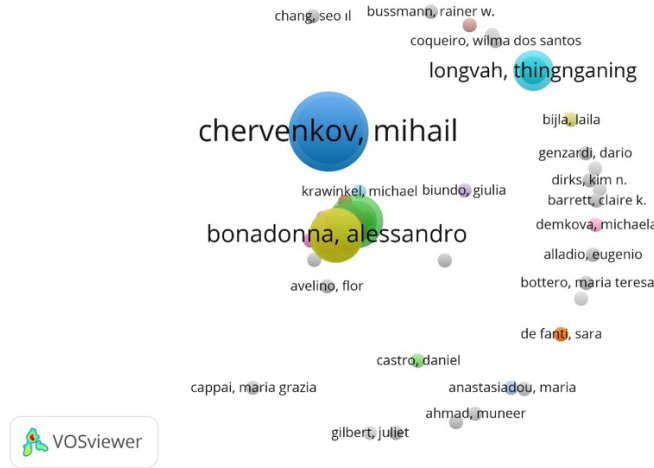
Dergi	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	Toplam Bağlantı Uzunluğu
Sustainability	15	110	195
Agriculture and Human Values	2	19	91
British Food Journal	2	66	71
Sociologia Ruralis	2	164	68
Energies	2	12	53
Land	3	27	47
Geoforum	2	54	46
Heritage	2	14	30
Iconarp International Journal of Architecture and Planning	2	2	20
Nutrients	4	150	18
International Journal of Environmental Research and Public Health	2	72	16
Journal of Ethnobiology and Ethnomedicine	3	85	1
Plos One	3	70	0

Tablo 2'de Sürdürülebilirlik (Sustainability) dergisi 15 yayın, 110 atıf ile 195 toplam bağlantı uzunluğu en yüksek etkiye sahip dergidir. Kırsal Sosyoloji (Sociologia Ruralis) dergisi ise, 2 yayın, 68 toplam bağlantı uzunluğuna sahip, 164 atıf alan en yüksek etkiye sahip diğer bir dergidir. Bu dergileri 4 yayın, 18 toplam bağlantı uzunluğu ve 150 atıf ile Besinler (Nutrients) dergisi takip etmektedir. Araştırmaların farklı farklı disiplinlerdeki araştırmacılar tarafından disiplinlere ait dergilerde yayınlanması konunun bir çok disiplin tarafından ilgilendiren bir konu olduğunu kanıtlamaktadır.

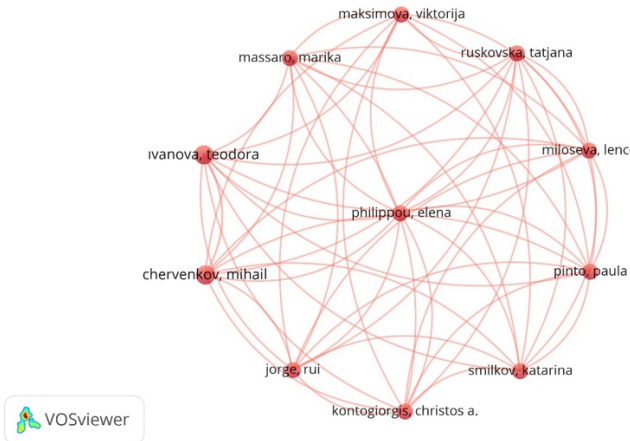
Şekil 10: Dergilerin Yayınlandığı Kuruluşlar

Şekil 10'da dergilerin yayınlandığı ilk 10 kuruluş gösterilmiştir. Bu tabloya göre 35 yayın ile ilk sırayı Mdpi almaktadır. Daha sonra Elsevier 14 yayınlı ikinci sırada gelmektedir. Sage ise 11 yayınlı üçüncü sıradadır. Bunları sırasıyla Emerald Group Publishing 8 yayınlı, Springer Nature 7 yayınlı, Wiley 6 yayınlı, Taylor ve Francis 5 yayınlı, Public Library Science 3 yayınlı ve Amer Geophysical ve Assoc Brasileira Horticultura birer yayınlı takip etmektedir.

Şekil 11: Makalelerin Yazar Birlikteliğinin Görsel Ağ Haritası (1-390)

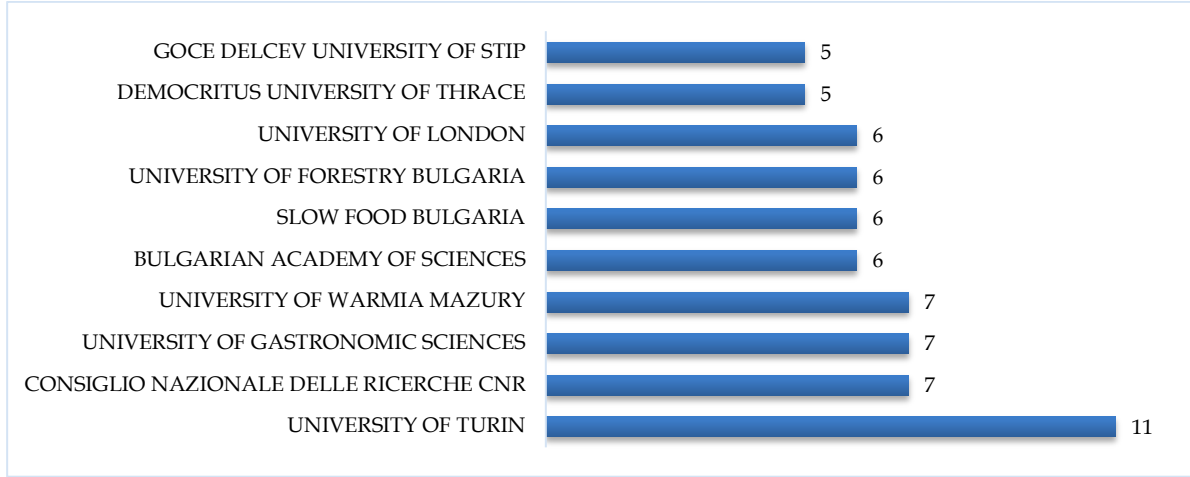
Web of Science veri tabanından elde edilen veriler VOSviewer programına aktarılan araştırmalardaki yazar birlikteliğinin görsel ağ haritaları oluşturulmuştur. 390 yazar birlikteliği görselleştirilmiştir. 390 kaynaktan, 41 küme, 4798 bağlantı gücü ve 120009 toplam bağlantı uzunluğu tespit edildi (Şekil 11).

Şekil 12: Makalelerin Yazar Birlikteliğinin Görsel Ağ Haritası (1-11)

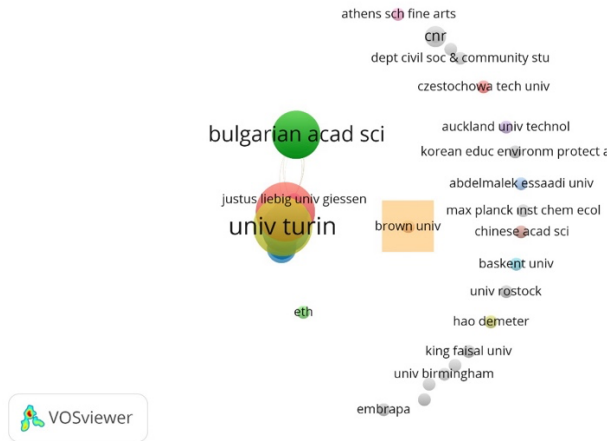
Daha sonra 390 yazar için en az 5 doküman ve en az 5 atıf kısıtlanması yapılmıştır. Bu kısıtlama neticesinde 11 yazarın birlikteliği görselleştirilebilmiştir. 11 yazar kaynak, 1 küme 55 bağlantı gücü ve 22409 toplam bağlantı uzunluğu elde edilmiştir (Şekil 12). Kırmızı renkteki kümede; Chervenkov, M.,

Ivanova, T., Jorge, R., Kontogiorgis, C., A., Maksimova, V., Massora, M., Miloseva, L., Philippou, E., Pinto, P., Ruskovska, T. ve Smilkov, K., yer almaktadır.

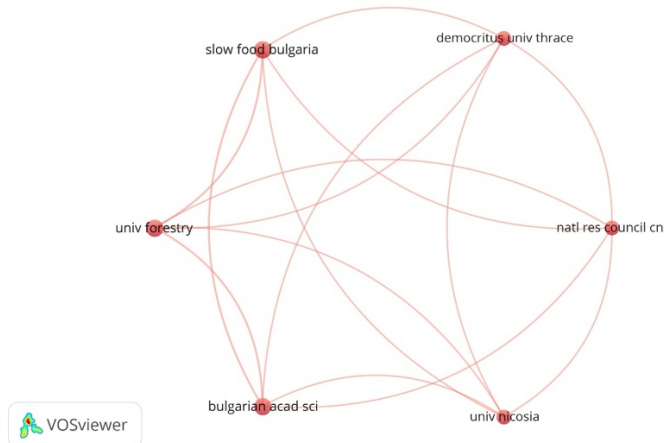
Şekil 13: Makaleleri Yazarların Kurumları/Kuruluşları

Şekil 13'te en fazla makale yapan yazarların ilk 10 kurum/kuruluş gösterilmiştir. Bu tabloya göre Turin Üniversitesi (11 yayın), Consiglio Nazionale Delle Ricerche CNR (7 yayın), Gastronomic Sciences Üniversitesi (7 yayın), Warmia Mazury Üniversitesi (7 yayın), Bulgarian Academy of Sciences (6 yayın), Slow Food Bulgaria (6 yayın), Forestry Bulgaria Üniversitesi (6 yayın), London Üniversitesi (6 yayın), Thrace Democritus Üniversitesi (5 yayın) ve Goce Delcev Stip Üniversitesi (5 yayın) katkı sağlamışlardır.

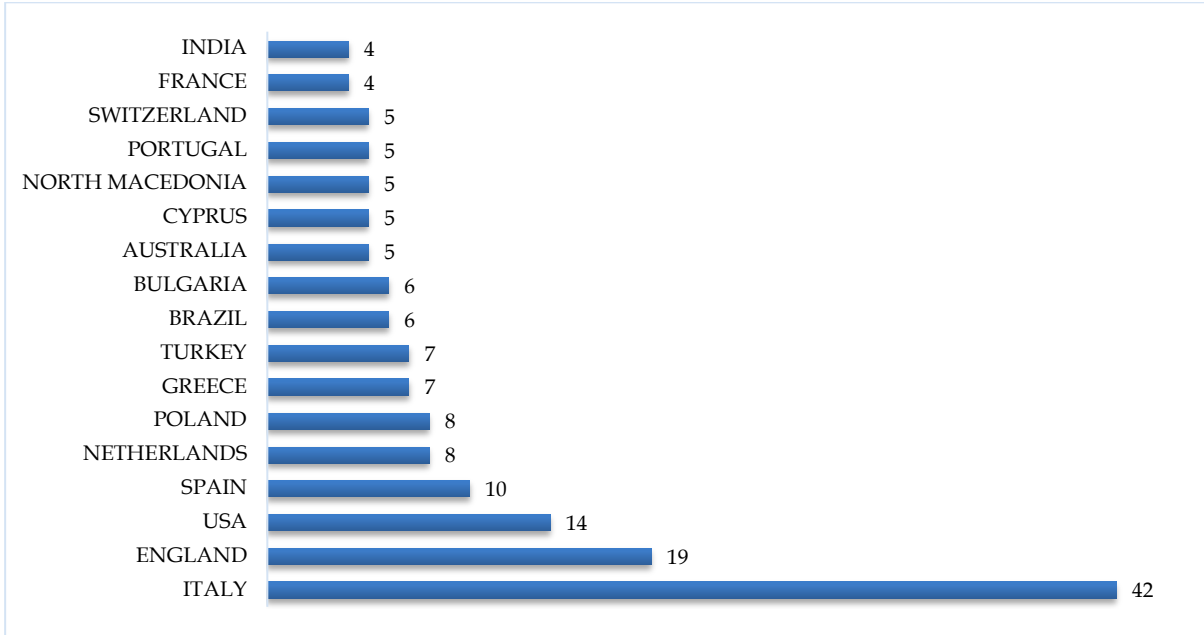
Şekil 14: Makalelerin Kurum/Kuruluş Birlikteliğinin Görsel Ağ Haritası (1-220)

Web of Science veri tabanından elde edilen veriler VOSviewer programına aktarılarak araştırmalardaki kurum/kuruluş birlikteliğinin görsel ağ haritaları oluşturulmuştur. 220 kurum/kuruluş birlikteliği görselleştirilmiştir. 220 kurum/kuruluş, 32 küme, 1969 bağlantı gücü ve 56853 toplam bağlantı uzunluğu tespit edildi (Şekil 14).

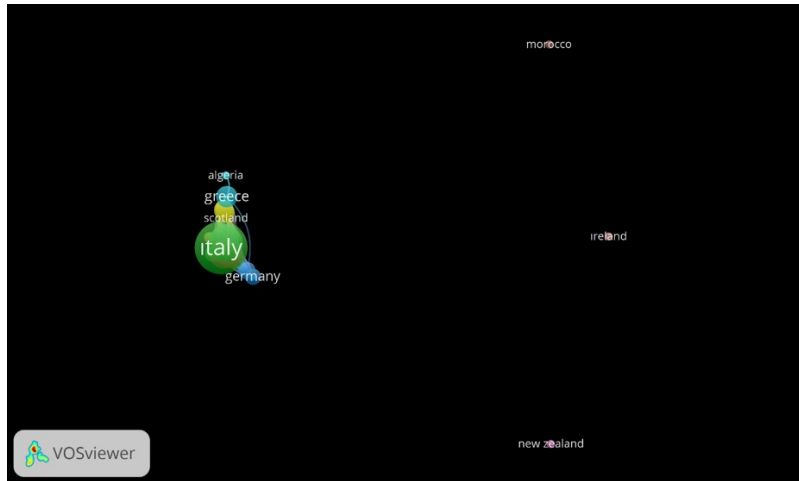
Şekil 15: Makalelerin Kurum/Kuruluş Birlikteliğinin Görsel Ağ Haritası (1-6)

Daha sonra 220 kurum/kuruluş için en az 5 doküman ve en az 5 atıf kısıtlanması yapılmıştır. Bu kısıtlama neticesinde 10 kurum/kuruluş birlikteliği çıkmıştır ancak 6 kurum/kuruluş birlikteliği görselleştirilebilmiştir. 6 kurum/kuruluş, 1 küme 15 bağlantı gücü ve 6462 toplam bağlantı uzunluğu elde edilmiştir (Şekil 15). Kırmızı renkteki kümede; Bulgarian Acad Sci, Thrace Democritus Üniversitesi, Natl Res Council Cnr, Slow Food Bulgaria, Forestry Üniversitesi ve Nicosia Üniversitesi yer almaktadır.

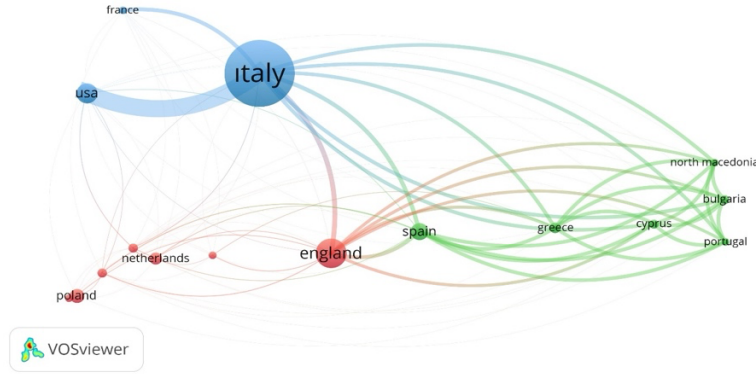
Şekil 16: En Fazla Katkı Sağlayan Ülkeler

Şekil 16'da en fazla katkı sağlayan ülkeler yer almaktadır. Bu tabloya göre; İtalya 42 yayın (%34,43), İngiltere 19 yayın (%15,6), Amerika 14 yayın (%11,48), İspanya 10 yayın (%8,2), Hollanda ve Polonya 8 yayın (%6,6), Yunanistan ve Türkiye 7 yayın (%5,7), Brezilya ve Bulgaristan 6 yayın (%4,9), Avustralya, Kıbrıs, Kuzey Makedonya, Portekiz, İsviçre 5 yayın (%4,1), Fransa ve Hindistan 4 yayın (%3,3) ile katkı sağlamışlardır.

Şekil 17: Makalelerin Ülke Birlikteliğinin Görsel Ağ Haritası (1-52)

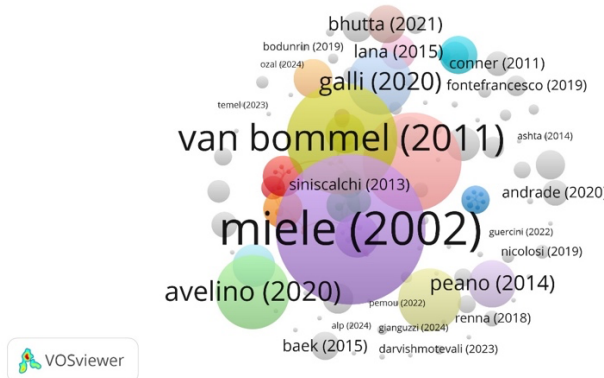
Web of Science veri tabanından elde edilen veriler VOSviewer programına aktarılarak araştırmalardaki ülke birlikteliğinin görsel ağ haritaları oluşturulmuştur. 52 ülke birlikteliği görselleştirilmiştir. 52 ülke, 10 küme, 347 bağlantı gücü ve 18939 toplam bağlantı uzunluğu tespit edildi (Şekil 17).

Şekil 18: Makalelerin Ülke Birlikteliğinin Görsel Ağ Haritası (1-15)

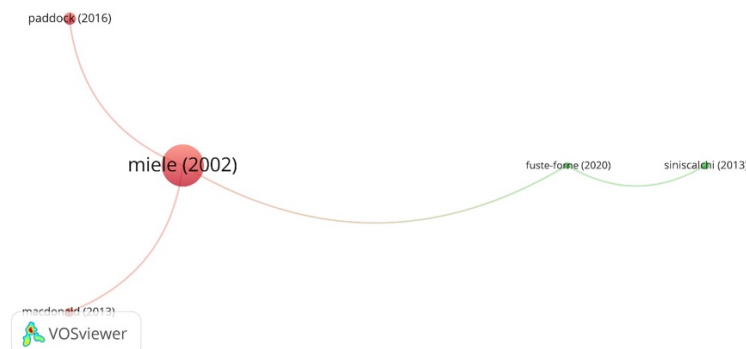
Daha sonra 52 ülke için en az 5 doküman ve en az 5 atıf kısıtlanması yapılmıştır. Bu kısıtlama neticesinde 15 ülke birlikteliği görselleştirilmiştir. 15 ülke, 3 küme 78 bağlantı gücü ve 14303 toplam bağlantı uzunluğu elde edilmiştir (Şekil 18). Kırmızı renkteki birinci kümede, Avustralya, Brezilya, İngiltere, Hollanda, Polonya, İsviçre ve Türkiye yer almaktadır. Yeşil renkteki ikinci kümede, Bulgaristan, Kıbrıs, Yunanistan, Kuzey Makedonya, Portekiz ve İspanya yer almaktadır. Mavi renkteki üçüncü kümede ise, İtalya ve Amerika vardır.

Atıf analizlerinde kullanılan tekniklerden birisi de bibliyografik eşleştirme analizidir. Rehn ve Kronman (2008) tarafından açıklandığı gibi, farklı yayınları tek bir yayında alıntılanmayı gerektirir. Bibliyografik eşleştirme ayrıca aynı kaynağı alıntılanan iki farklı yayının ortaya çıkması olarak da tanımlanır (Al ve Tonta, 2004). Ağ görselleştirmelerinde dairesel renklerin kullanılması, öğelerin aynı kümenin parçası olduğunu gösterir (Sinkovics, 2016).

Şekil 19: Makalelerin Atıf Analizi Birlikteliğinin Görsel Ağ Haritası (1-122)

Web of Science veri tabanından elde edilen veriler VOSviewer programına aktarılarak araştırmalardaki makalelerin atıf analizi görsel ağ haritaları oluşturulmuştur. 122 dokümanın birlikteliği görselleştirilmiştir. 122 doküman, 87 küme ve 49 bağlantı gücü tespit edilmiştir (Şekil 19).

Şekil 20: Makalelerin Atıf Analizi Birlikteliğinin Görsel Ağ Haritası (1-5)

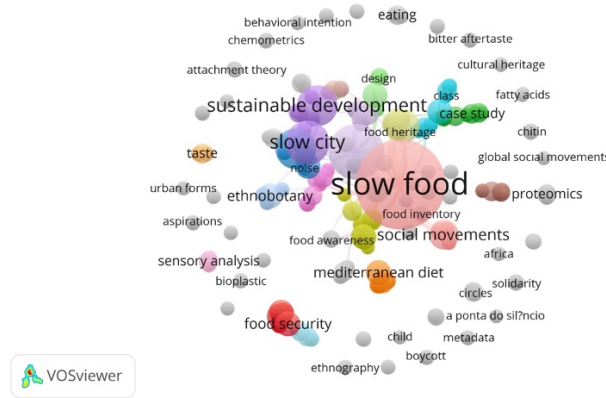
Daha sonra 122 yayın için en az atıf sayısı 25 olacak şekilde 1 kısıtlama yapılmıştır. Bu kısıtlama neticesinde 30 yayın oluşmuş ancak 5 yayının birlikteliği görselleştirilmiştir. 5 yayın, 2 küme ve 4 bağlantı gücü tespit edilmiştir (Şekil 20). Kırmızı renkteki birinci kümede, Macdonald (2013), Miele (2002) ve Paddock (2016) yer almaktadır. Yeşil renkteki ikinci kümede ise, Fuste-Forme (2020) ve Siniscalchi

(2013) yer almaktadır. Bu 5 yazarın çalışmaların ön plana çıktığı ve birbirlerine diğer yayınlar tarafından atıf aldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 3: En Çok Tekrar Eden 10 Kelime ve Toplam Bağlantı Uzunlukları

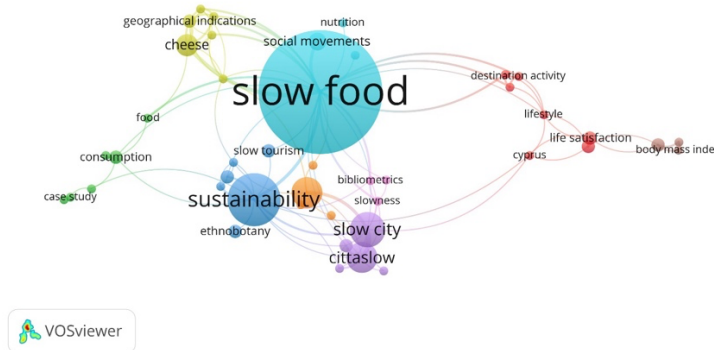
Kelime	Tekrar Sayısı	Toplam Bağlantı Uzunluğu
Yavaş Yemek (Slow food)	26	42
Sürdürülebilirlik (Sustainability)	11	17
Yavaş Şehir (Cittaslow)	7	13
Yavaş Şehir (Slow city)	6	11
Sürdürülebilir Kalkınma (Sustainable development)	6	7
Peynir (Cheese)	5	15
Coğrafi işaretler (Geographical indications)	3	11
Akdeniz diyeti (Mediterranean diet)	3	6
Yaşam kalitesi (Quality of life)	3	6
Miras (Heritage)	2	8

Web of Science veri tabanından elde edilen veriler VOSviewer programına aktarılarak araştırmalarda en çok kullanılan kelimelerin görsel ağ haritaları oluşturulmuştur. Web of Science'daki 122 makalede toplam 556 adet anahtar kelime kullanılmıştır. Web of Science veri tabanından elde edilen makalelerde en çok tekrar eden 10 kelime ve toplam bağlantı uzunlukları verilmiştir (Tablo 3). Makalelerde, 26 kez yavaş yemek (slow food), 11 kez sürdürülebilirlik (Sustainability), 7 kez Yavaş Şehir (cittaslow), 6 kez yavaş şehir (slow city) ve 6 kez sürdürülebilir kalkınma (Sustainable development) en çok tekrar eden kelimelerdir.

Şekil 21: Makalelerdeki Anahtar Kelimelerin Görsel Ağ Haritası (1-556)

Web of Science veri tabanındaki yayınlarda yazarların en çok kullandıkları 556 kelime en az 1 tekrar eden ilişkilerini gösteren görsel ağ haritalaması VOSviewer yardımıyla oluşturulmuştur. Buna göre 556 kelime görselleştirilmiştir. 556 kelime, 66 küme, 1817 bağlantı gücü ve 1860 toplam bağlantı uzunluğu tespit edildi (Şekil 21).

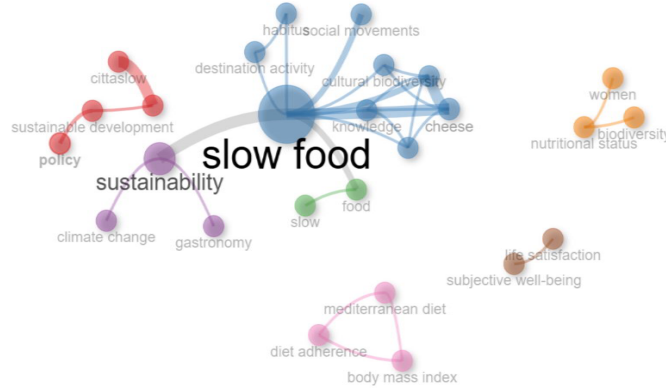
Şekil 22: Makalelerdeki Anahtar Kelimelerin Görsel Ağ Haritası (1-41)

556 anahtar kelime için en az 2 tekrar eden kelime kısıtlanması yapılmıştır. Bu kısıtlama neticesinde 51 kelime ortaya çıkmıştır ancak, 41 kelime görselleştirilebilmiştir (Grafik 1). 41 kelime, 8 küme 95 bağlantı gücü ve 136 toplam bağlantı uzunluğu elde edilmiştir (Şekil 22). Birbirleri ile ilişkili olan bu ağlarda yazarlar tarafından en fazla kullanılan kelimelerin daireleri (düğümleri) daha büyük görülmekte ve birbiri ile ilişkili yayınlar renklerle ayrıştırılmıştır. Ayrıca yoğunluk görselleştirmesi analizinde ağ şemalarına ait renk kümeleri belirgin bir şekilde oluşmuştur (Burkut, 2023).

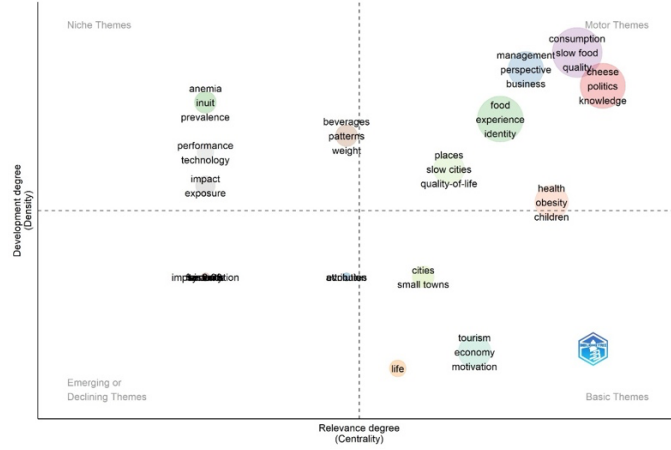
Grafik 1: Anahtar Kelime Bulutu

Yazarların makalelerinde kullandıkları kelimelerin birlikte kullanımları Şekil 23'te verilmiştir. Renkler kendi içerisinde birlikte kullanılan kelimeleri göstermektedir. Yavaş yemek ve sürdürülebilirlik kelimeleri araştırmalarda birlikte en sık ve kullanılan kelimelerdir. Düğümlerin büyüklükleri sıklıkla kullanıldığını ve renkler ise kendi aralarında kullanım birlikteliğini ifade eder.

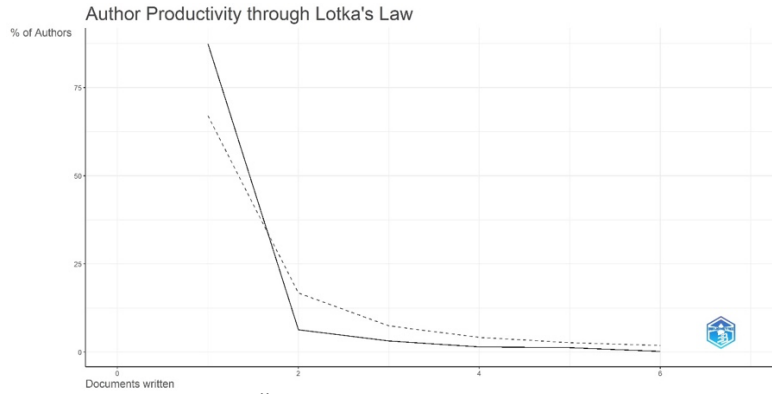
Şekil 23: Sık Kullanılan Kelimelerin Birlikte Oluşma Ağı

Şekil 24, yayıncıların anahtar kelimelerini araştırma alanlarının yatkınlık düzeyi ve gelişmişlik derecesine göre gruplandırılan tematik bir haritayı göstermektedir. Dikey eksen yoğunluk derecesini, yatay eksen ise merkezilik derecesini göstermektedir. Tematik harita, araştırma temalarını anlamak için sezgisel bir çizimden oluşur ve dört kadrana ayrılır. Bunlar; motor temalar, temel temalar, ortaya çıkan veya azalan temalar, niş temalardır (Seçilmiş ve Sarı, 2023). Şekil 15'te, VOSviewer ve Bibliometrix'te elde edilen kümeleri oluşturan tüm öğeleri ve ana anahtar kelimelerini göstermektedir. Bu çalışmada; health (sağlık), obesity (obezite), children (çocuklar), life evolution (yaşam evrimi), quality of life (yaşam kalitesi) ve attributes (nitelikler) kelimeleri temel temalar olarak kabul edilir. Bu temalar araştırma açısından önemlidir ancak geliştirilmemiş temalardır. Anemia (anemi), Inuit (inuit), prevalence (yaygınlık), performance (performans), small towns (küçük kasabalar), technology (teknoloji) ve systems (sistemler) kelimeleri son derece gelişmiş ve niş olduğunu vurgulamaktadır. Impact (etki) ve exposure (maruz kalma) kelimeleri ise gelişmekte olan ve azalan temalar olarak görülmektedir. Consumption (tüketim), slow food (yavaş yemek), quality (nitelik), management (yönetim), perspective (perspektif), business (işletme), food (yiyecek), tourism (turizm), experience (deneyim), place (yer), beverages (içecekler), patterns (kalıplar) ve weight (ağırlık) kelimeler önemli ve gelişmiş motor temada görülmektedir. Slow cities (yavaş şehirler) kelimesi temel tema ile motor temanın bileşiminde görülmektedir. Temel temadaki kelimelerin hala araştırmaya ve analize ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Araştırmaların artmasıyla bu terimler motor temalara dönüşebilir.

Şekil 24: Makale Yazarlarının Anahtar Kelimelerinden Oluşan Tematik Harita

Yazarların bilimsel üretkenliğini ölçen (Lotka yasasına) bilimsel üretkenlik dağılımı Şekil 8'de gösterilmektedir. Lotka yasası, bir alana yönelik tek yayımla katkı yapan araştırmacıların tüm yayımlara oranının %60, 2 yayımla katkı yapan araştırmacıların tek yayımla katkı yapanlara oranının $1/4$, 3 yayımla katkı yapanların oranının $1/9$ şeklinde olması gerektiğini varsaymaktadır (Lotka, 1926'den aktaran, Arıcı ve Pelit, 2021). Yatay eksen yazarların ürettikleri makale sayısını dikey eksen ise yüzdeleri göstermektedir.

Şekil 25: Lotka Yasasına Göre Bilimsel Üretkenlik Dağılımı

Şekil 25 incelendiğinde, Yavaş Şehir makalesi yapan araştırmacıların %87,7'si sadece 1 makale yaptığı, 2 makale yapan yazarların oranının %6,4 olduğu ve 3 makale yapan yazarların oranı %3,2 olduğu görülmektedir. Geri kalan %2,7'lik kısımda ise araştırmacıların alana ilişkin 4 ile 11 arasında çalışma yayınlandığı görülmektedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Çalışmada, 2002 ile 15 Temmuz 2024 tarihine kadar yazılan yavaş şehir konusundaki araştırmalar belirlenmiştir. Veriler Web of Science veri tabanındaki araştırmalardan incelenmiştir. Çalışmanın, ulusal literatürde Yavaş Şehir ile ilgili çalışmalarını ağ analizi kullanılarak kapsamlı bir şekilde inceleyen ve görsel olarak sunan çalışmalardan biri olması nedeniyle literatüre katkı sağlayacağı yazarların beklentileri arasındadır.

Elde edilen sonuçlar makalelerin genellikle birden fazla yazar tarafından ortaklaşa yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma makalelerinin yıllara göre dağılımı ve atıf durumları incelendiğinde son on bir yılda yayımlanan makale ve atıf sayısında büyük bir artış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma makaleleri araştırmacıların bilimsel üretkenliği açısından değerlendirildiğinde ise, araştırmacıların %87,7'sinin sadece bir yayımla katkı gösterdiği tespit edilmiştir.

Yavaş Şehir konulu yapılan araştırmalarda kayda değer bir artışın olduğu ve araştırmaların çeşitli yayın alanlarında yapıldığı sonucuna ulaşıldı. Bu alanlardan bazıları şunlardır: Çevre Çalışmaları, Çevre Bilimleri, Yeşil Sürdürülebilir Bilim Teknoloji, Beslenme Diyetetik, Konaklama ve Eğlence Spor Turizmi, Sosyoloji, Coğrafya, Yönetim, İşletme, Gıda Bilimi Teknolojisi, Tarım Ekonomisi Politikası, İktisat, Multidisipliner Bilimler, Sosyal Bilimler Disiplinlerarası, Biyoçeşitliliğin Korunması, Beşeri Bilimler Multidisipliner, Bitki Bilimleri, Tarım Multidisipliner, Tarih Bilim Felsefesi, Farmakoloji Eczacılık, Kamu Çevre İş Sağlığı, Antropoloji, Mimarlık, Kimya Analitik ve Bilgisayar Bilimleri Bilgi Sistemleridir. Ayrıca bu alanlardaki araştırmalar, yüksek etki faktörüne sahip olan Sürdürülebilirlik, Kırsal Sosyoloji ve Besinler gibi farklı dergilerde yayınlandığı tespit edilmiştir. Ayrıca yavaş şehir

çalışmalarının daha da olgunlaşması ve yayın sayısının artması için farklı araştırma alanlarının dahada geliştirilmesinin şart olduğu düşünülmektedir.

Çalışma alanında en fazla atıf alan yazarların çalışmaları sırasıyla; Miele (2002), van Bommel (2011), Garcia-Conesa (2020), Avelino (2020) ve Shepherd (2013) tarafından yapılan yayınlardır. Analizler sonucunda en üretken sürdürülebilirlik dergisi, en fazla atıf alan yazarın yayını Miele (2002), araştırmalarda en sıklıkta kullanılan anahtar kelimenin yavaş yemek, en fazla yayın yapan ülkenin İtalya ve en fazla yayıncı Turin Üniversitesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yavaş Şehir araştırmalarına farklı ülkelerden birçok farklı üniversitenin katkı sağlaması konunun önemini göstermektedir.

Ülkelere göre yayın sayılarına baktığımızda 52 farklı ülkenin bu konudaki çalışmalara katkı sağladığı tespit edilmiştir. En fazla yayın yapılan ülke olarak, Yavaş Şehir fikrinin doğduğu yer olan İtalya'nın olması beklenen bir sonuç olarak karşımıza çıkmıştır. İtalya'yı sırasıyla İngiltere, Amerika ve İspanya takip etmektedir. Türkiye sağladığı yayınlar açısından sekizinci sırada yer almaktadır.

Çalışmanın sadece Web of Science veri tabanından açık erişimi olan İngilizce makalelerin kullanılması çalışmanın bir kısıtı olarak kabul edilebilir. Teorik katkı olarak, en çok yayına sahip yazarlar ve yayınları, en çok atıf alan yayınlar, en çok katkı sağlayan kurum/kuruluşlar, en çok yayıncı destek sağlayan ülkeler ve ülkeler arasındaki işbirliği, anahtar kelimelerin yoğunluğunun belirlenmesi ile çalışma alanına teorik katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Bu konuda çalışacak araştırmacılar için yol gösterici olabilir.

Kaynaklar

- Acar, Y. (2018). Turistlerin Tercih Edilen Destinasyona Yönelik Bilgi Düzeyleri: Türkiye'deki Sakin Şehirleri Ziyaret Eden Yerli Turistler Üzerine Bir Araştırma, *Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 45-56.
- Aghaei Chadegani, A., Salehi, H., Md Yunus, M., Farhadi, H., Fooladi, M., Farhadi, M. ve Alebrahim, N. (2013). A Comparison Between Two Main Academic Literature Collections: Web of Science and Scopus Databases, *Asian Social Science*, 9(5), 18-26.
- Ahmed, M., Othman, R., BT. ve Noordin, M., F., B. (2023). Trends in Open Science: A Bibliometric Analysis of Research Topics, Citations, Journals, and Productive Entities. *Journal of Information Systems and Digital Technologies*, 5(2), 170-193.
- Akkoç, T. (2023). Sakin Şehir Hareketinin Desteklenmesinde Çevresel Kaygının Düzenleyici Rolü, *Journal of Gastronomy, Hospitality and Travel*, 6(1), 103-111.
- Al, U. (2008). *Türkiye'nin Bilimsel Yayın Politikası: Atıf Dizininine Dayalı Bibliyometrik Bir Yaklaşım* (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Al, U. ve Soydal, İ. (2012). Dergi Kendine Atfının Etkisi: Energy Education Science and Technology Örneği, *Türk Kütüphaneciliği*, 26(4), 699-714.
- Al, U., ve Tonta, Y. (2004). Atıf Analizi: Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü Tezlerinde Atıf Yapılan Kaynaklar, *Bilgi Dünyası*, 5(1), 19-47.
- Andres, A. (2009). *Measuring Academic Research: How to Undertake A Bibliometric Study*, Elsevier: Amsterdam, The Netherlands.
- Arıcı, S. ve Pelit, E. (2021). İletişim Temalı Turist Rehberliği Çalışmalarının Bibliyometrik Programı ile Bibliyometrik Analizi, *Turist Rehberliği Dergisi*, 4(2), 80-105.
- Aria, M. ve Cuccurullo, C. (2017). Bibliometrix: An R-Tool for Comprehensive Science Mapping Analysis, *Journal of Informetrics*, 11(4), 959-975.
- Baldemir, E., Kaya, F., ve Şahin, T., K. (2013). A Management Strategy within Sustainable City Context: Cittaslow, *Social and Behavioral Sciences*, 99, 75-84.
- Baytok, A., Boyraz, M. ve Pelit, E. (2019). Turizm İşletmeciliği Alanında Yapılan Yüksek Lisans Tezlerinin Değerlendirilmesi: Afyon Kocatepe Üniversitesi Örneği, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 287-305.
- Burkut, E. B., 2023. WoS ve Scopus Veri Tabanındaki Yavaş Şehirlerle (Cittaslow) İlgili Yayınların Vosviewer Programıyla Analizi. *bab Mimarlık ve Tasarım Dergisi*, 4(1), 22-52.
- Cittaslow Türkiye, (2024). <https://cittaslowturkiye.org/tr/cittaslow-hareketi/> (Erişim Tarihi: 16.08.2024).
- Cittaslow, (2024). <https://www.cittaslow.org/> (Erişim Tarihi: 16.08.2024).

- Çuhadar, M., Ogun, U., ve Topsakal, Y. (2022). Kültürel Miras ve Dijitalleşme Konusunda Yayınlanmış Çalışmaların Bibliyometrik Analizi, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 10(4), 3418-3443.
- Çuhadar, M., ve Morçin, İ. (2020). Türkiye’de Gastronomi Turizmi İle İlgili Çalışmaların Bibliyometrik Analizi. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 7(1), 92-106.
- Çuhadar, Y. (2024a). Yoksul Yanlısı Turizm Bağlamında Yapılan Çalışmaların Bibliyometrik Analizi: Web of Science Örneği, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 12(1), 204-226.
- Çuhadar, Y. (2024b). Gıda Neofobisi ile İlgili Akademik Yayınların Vosviewer ile Bibliyometrik Analizi, *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 21(1), 116-132.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N. ve Lim, W. M. (2021). How to Conduct a Bibliometric Analysis: An Overview and Guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285-296.
- Güleç M, Şahinalp MS. Yavaş Şehirlerde Yaşayan Halkın “Yavaş Şehir” Statüsüne Bakışı. *Coğrafya Dergisi*, (45), 15-32.
- Kızılcıoğlu, G., ve Güzeller, O., C. (2021). A Bibliometric Review On Urban Tourism, *Journal of Tourism Intelligence and Smartness*, 4(1), 58-75.
- Matorevhu, A. (2024). *Bibliometrics: Application Opportunities and Limitations*, *Bibliometrics-An Essential Methodological Tool for Research Projects*, IntechOpen. doi: 10.5772/intechopen.1005292, 1-17.
- Merigo, J., M., ve Yang, J., B. (2017). Accounting Research: A Bibliometric Analysis. *Australian Accounting Review*, 27(1), 71-100.
- Miele, M., ve Murdoch, J. (2002). The Practical Aesthetics Of Traditional Cuisines: Slow Food in Tuscany. *Sociologia Ruralis*, 42(4), 312-328.
- Moral Munoz, J., A., Herrera Viedma, E., Santisteban Espejo, A., ve Cobo, M., J. (2020). Software Tools for Conducting Bibliometric Analysis in Science: An Up to Date Review, *El Profesional De La Informacion*, 29 (1), 1-20.
- Nilsson, J. H., Svärd, A. C., Widarsson, Å., ve Wirell, T. (2011). “Cittaslow” Eco-Gastronomic Heritage as a Tool For Destination Development. *Current Issues in Tourism*, 14(4), 373-386.
- Ogun, U. (2023). Kırsal Turizm ve Kırsal Kalkınma Yayınlarının Vosviewer ile Bibliyometrik Analizi, *Journal of Tourism Intelligence and Smartness*, 6(2), 79-97.
- Ogun, U., Gövdere, B., Kiliç, U., ve Yeşiltaş, M. (2017). Sürdürülebilir Kırsal Turizmle Bütünleşen Eğirdir İlçesinin Yavaş Şehir (Cittaslow) Kapsamında Kırsal Kalkınmaya Etkisi, *Journal of Current Researches on Social Sciences*, 7(2), 147-161.
- Özmen, A., ve Can, M., C. (2018). Cittaslow Yalvaç’ın Kentsel Koruma Yaklaşımı, *Megaron*, 13(1), 13-23.
- Page, M., J., Mckenzie, J., E., Bossuyt, P., M., vd., (23 Yazar). (2021). The PRISMA 2020 Statement: an Updated Guideline for Reporting Systematic Reviews, *Journal of Clinical Epidemiology*.1-12.
- Pajo, A. ve Uğurlu, K. (2015). Cittaslow Kentleri İçin Slow Food Çalışmalarının Önemi, *Electronic Journal Of Vocational Colleges*, 5(6), 65-73.
- Paslı, M., 2021. Yavaş Şehir Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*. 5(2), 1005-1017.
- Perianes-Rodriguez, A., Waltman, L., ve Van Eck, N., J. (2016). Constructing Bibliometric Networks: A Comparison Between Full and Fractional Counting, *Journal of Informetrics*, 10(4), 1178-1195.
- Rehn, C., ve Kronman, U. (2008). Bibliometric Handbook for Karolinska Institutet, *Karolinska Institutet University Library*, 15, 1-37.
- Sarıcaoğlu, T., Zeren, M., T., Hajek, P., Tywoniak, J., Lupisek, A., ve Sojkova, K. (2013). *Cittaslow; Architectural Conservation Criticism within the Context of Sustainability*, Conference on Central Europe Towards Sustainable Building (CESB13), Prague, Czech Republic.
- Seçilmiş, C., ve Sarı, Y. (2023). Kırsal Turizme İlişkin Araştırma Eğilimleri Üzerine Bibliyometrik Bir Analiz, *Uluslararası Ekonomi, İşletme ve Politika Dergisi*, 7(2), 322-340.
- Shepherd, D. Welch, D. Dirks, K.N. McBride, D. (2013). Do Quiet Areas Afford Greater Health-Related Quality of Life Than Noisy Areas? *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 10, 1284-1303.
- Sırım, V., (2012). Çevreyle Bütünleşmiş Bir Yerel Yönetim Örneği Olarak “Yavaş Şehir” Hareketi ve Türkiye’nin Potansiyeli, *Journal of History Culture and Art Research*, 1(4), 119-131.

- Singhania, O., Kumar Swain, S., ve George, B. (2022). Interdependence and Complementarity Between Rural Development and Rural Tourism: A Bibliometric Analysis, *Rural Society*, 31(1), 15-32.
- Sinkovics, N. (2016). Enhancing the Foundations for Theorising Through Bibliometric Mapping, *International Marketing Review*, 33(3), 327-350.
- Süer, S., (2023). Cittaslow Notion for Sustainable Tourism: Cittaslow Movement in Turkey. *Journal of Academic Tourism Studies*, 4(Special Issue), 1-20.
- Şengün H.,ve Kara A. (2021). Cittaslow: Umbrella Branding for Turkish Cities. *Upravljenets-The Manager*, 12(3), 81-90.
- Uçuk, C. (2023). A Bibliometric Analysis on Slow Food With Vosviewer, *Journal of Recreation and Tourism Reseach*, 10(1), 14-29.
- van Bommel, K., ve Spicer, A. (2011). Hail the Snail: Hegemonic Struggles in the Slow Food Movement. *Organization Studies*, 32(12), 1717-1744.
- Yang, C., ve Xiu, Q. (2023). A Bibliometric Review of Education for Sustainable Development, 1992-2022, *Sustainability*, 15, 10823.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. 12. Baskı. Seçkin Yayınevi. Ankara.
- Yılmaz, G. ve Şahin Yılmaz, A. (2023). Şarap Turizmi Araştırmalarına Bütüncül Bir Bakış: Ağ Analizi ile Haritalandırma. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 11(2), 1621-1640.
- Zengin, B. ve Cengiz, M., 2021. Yavaş Şehir (Cittaslow) Konusundaki Lisansüstü Çalışmaların Bibliyometrik Analizi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 2235-2253.
- Zupic, I., ve Čater, T. (2015). Bibliometric Methods in Management and Organization, *Organizational Research Methods*, 18(3), 429-472.
- Web of Science, (2024). <https://www.webofscience.com/wos/woscc/basic-search> (Erişim Tarihi:15.07.2024).

Çıkar çatışması:

Yazarların bildirecek bir çıkar çatışması yoktur.

Hibe / Finansal Destek:

Yazarlar bu çalışmanın herhangi bir finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Etik Kurul Onayı:

Bu çalışmada Web of Science veri tabanı kullanılarak yapılan bir araştırma olmasından dolayı etik kurul onayı gerektirmemektedir.